

Statens vegvesen

Interkommunalt råd E18
Arendal kommune
Postboks 123
4893 Grimstad

Håkon Håversen

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Solveig Gunn Hellevig /
38121587

Vår referanse:
20/176795-30

Deres referanse:

Vår dato:
10.01.2025

Innspill til forslaget om innskrenkning av kommunedelplanens båndleggingssone E18 Arendal – Grimstad – Grimstad kommune, Arendal kommune

Viser til forslaget sendt 21.11.2024 om innskrenkninger av båndleggingssonen i kommunedelplanen KDP E18 Arendal – Dørdal av 2019, for strekningen E18 Arendal – Grimstad. Vi viser til innvilget frist 04.12.2024 for å gi innspill til 10.01.2025. Viser også til møte 08.01.2025.

Dette forslaget har båndleggingssona av 2019 som utgangspunkt og har kun vurdert mulige innskrenkninger i dette areal. Med andre ord er arealutvidelser, som eksempelvis følger av anbefalinger for kryssløsninger, ifølge verdioptimaliseringsrapporten, (Cowi2021), ikke en del av mandatet for dette arbeidet.

Areal som er nødvendig for å realisere en sammenhengende E18 motorvei gjennom Agder og med trygge og funksjonelle kryssløsninger til lokalveinettet, er skjøvet fram i tid. Det er oppgaver som må løses i reguleringsplanlegging for delstrekninger. Totalt er båndleggingssona i dette forslaget halvert i areal i forhold båndleggingssone av 2019, (innskrenket med 50%). Nye Veier as er klar over den risikoen de tar, ved at areal til ny E18, kan bli nedbygd. De har vurdert denne risikoen som lav og at gevinsten for næringslivsaktører, eiendommer og kommuner er høy, (muntlig informert i møte 08.01.2025, prosjektleder Håkon Lohne.)

Målet om ny E18 Arendal – Grimstad ligger i NV AS sin portefølje, jf. Nasjonal Transportplan 2025–2036. s.181. Statens vegvesen forutsetter at dette målet ligger til grunn for Kommuneplanleggingen og at denne båndleggingssona er vurdert til å gi den nødvendige

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Langsævn 4
4846 ARENDAL

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

forutsigbarhet for både ny E18 og for byutvikling i Arendal –Grimstad regionen. Statens vegvesen vil derfor, i vår forvaltning av utbyggingssøknader inntil E18, legge denne båndleggingssona til grunn og ellers videreføre dagens forvaltningen av eksisterende E18.

Med hilsen
Erling B. Jonassen
Seksjonsleder

Solveig Hellevig

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

AGDER FYLKESKOMMUNE, Postboks 788 Stoa, 4809 ARENDAL
ARENDAL KOMMUNE, Postboks 123, 4891 GRIMSTAD
GRIMSTAD KOMMUNE, Postboks 123, 4891 GRIMSTAD
NYE VEIER AS, Kjøita 6, 4630 KRISTIANSAND S
STATSFORVALTEREN I AGDER, Postboks 504, 4804 ARENDAL
NYE VEIER AS, Kjøita 6, 4630 KRISTIANSAND S

Arendal kommune

Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Heidrun Flognfeldt Andreassen, 37 01 78 50

Høringsuttalelse til forslag til endring av kommunedelplan for E18 Dørdal - Grimstad - for strekningen Arendal - Grimstad - båndleggingssone

Vi viser til oversendelse datert 21.11.2024 fra Arendal kommune med vedtak om å legge forslag til endring av kommunedelplan for E18 mellom Arendal og Grimstad ut til offentlig ettersyn. Vi viser videre til e-post av 12.12.2024 der Statsforvalteren gis utsatt høringsfrist til 10.01.2025.

Bakgrunn

Formålet med planendringen er å snevre inn båndleggingssonen på strekningen Arendal – Grimstad som en oppfølging av at Nye Veier, siden den gang kommunedelplanen ble vedtatt, har videreutvikla konseptet for ny E18 og nå har mer kunnskap om aktuelt trasévalg og dermed mer kunnskap om behov for arealer innenfor korridoren.

Innspill fra Statsforvalteren

Vi viser til Statsforvalterens uttalelse i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeidet, av 06.09.2024.

Vi har ingen ytterligere merknader til det konkrete forslaget til planendring.

Med hilsen

Pia Karine Hem Molaug (e.f.)
fung. miljøverndirektør
Seksjon plan

Heidrun Flognfeldt Andreassen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Agder fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Nye Veier AS
Statens vegvesen
Grimstad kommune

Postboks 788 Stoa
Postboks 5091, Majorstuen
Tangen 76
Postboks 1010 Nordre Ål
Postboks 123

4809 ARENDAL
0301 OSLO
4608 KRISTIANSAND S
2605 LILLEHAMMER
4891 GRIMSTAD

ARENDAL KOMMUNE
Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Dato: 21.11.2024
Saksref: 201804836-22
Deres ref.: 20/12396-58
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Ragnhild Haslestad
Telefon:
Mobil: +4793614232
E-post: ragnhild.haslestad@banenor.no

Arendal kommune og Grimstad kommune - Høring - Endring av kommunedelplan for E18 mellom Arendal og Grimstad med innsnevring av båndleggingssone - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 21.11.24.

Bane NOR har vurdert planforslaget og har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Ragnhild Haslestad
senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Arendal kommune
Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Vår dato: 04.12.2024

Vår ref.: 202409220-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 20/12396-58

Saksbehandler: Maria Solem/

22959764/maws@nve.no

NVEs uttalelse-Offentlig ettersyn - Endring av kommunedelplan med innsnevring av båndleggingssone - E18 Arendal-Grimstad - Arendal kommune

Vi viser til brev datert 21.11.2024. Saken gjelder offentlig ettersyn av endring av kommunedelplan med innsnevring av båndleggingssone E18 Arendal-Grimstad i Arendal og Grimstad kommuner. Nye Veier har, i samarbeid med Arendal og Grimstad kommuner, satt i gang arbeid med å endre båndleggingssonen for E18 i vedtatt kommunedelplan for E18 Dørdal-Grimstad. Hensikten med planarbeidet er å snevre inn båndleggingssonen på strekningen Arendal-Grimstad, slik at omfanget av båndlagte arealer reduseres.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs konkrete uttalelse

Nye Veier har videreutviklet konseptet for ny E18 i etterkant av at gjeldende kommunedelplan ble vedtatt, og har nå mer kunnskap om aktuelt trasévalg og behov for arealer innenfor korridoren. Arendal og Grimstad kommuner ønsker at båndleggingssonen reduseres, slik at restriksjonene for en del berørte eiendommer og arealer i planområdet oppheves. Siden kommunedelplanvedtaket i 2019 er det gjennomført verdioptimalisering (2021) og forprosjekt (2022) som har redusert usikkerheten i arealmessig behov for båndlegging. Kommunene ønsker derfor at båndleggingen oppheves i områder der det ikke lenger er behov for den.

NVE forutsetter at det i det videre planarbeidet med detaljregulering av E18 vil være satt av nok arealer til gode løsninger i forhold til både naturfare, vassdrag og energiproduksjon og fremføring av elektrisk kraft. Vi minner om at sikringsanlegg for både kvikkleire, skred i bratt terreng og flom kan kreve areal et godt stykke utenfor veglinjen. Vi forutsetter at en reguleringsplan vil ha nok areal for å ivareta eventuelle sikringsanlegg. Likedes vil vassdrags hensyn kunne kreve at reguleringsplanen utreder større områder for å finne en løsning som i størst mulig grad ivaretar vassdragsmiljøet.

I planbeskrivelsen står det at

«Det i arbeidet med innsnevring av båndleggingssonen, er lagt til grunn en forutsetning om at ny E18 fortsatt skal kunne bygges i tråd med intensjonen i vedtatt kommunedelplan».

Det står videre at

«Selv om det båndlagte arealet reduseres, vil en senere reguleringsplan om nødvendig kunne omfatte arealer utenfor båndleggingssonen. Dette vil avklares i senere reguleringsplan. Innsnevringen av båndleggingssonen vil dermed ikke være til hinder for at veitraséen kan optimaliseres med hensyn til miljø- og samfunnshensyn. Det er derfor vurdert at en innsnevring av båndleggingssonen ikke begrenser handlingsrommet til å ivareta viktige miljø- og samfunnshensyn i videre reguleringsplanarbeid».

Vi tar dette til etterretning.

Ytterligere informasjon

Dere finner mye informasjon på våre nettsider om arealplanlegging, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>. Vår uttalelse i saken er nødvendigvis ikke uttømmende. For å få en fullstendig oversikt viser vi til [Kartbasert veileder for reguleringsplan](#) som leder dere gjennom alle våre fagområder, og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i reguleringsplanen. Dersom dere har spørsmål, eller det er noe i uttalelsen her som er uklart, kan dere ta kontakt pr. telefon eller e-post.

Kommunens ansvar

NVE minner om at det er kommunen som har ansvaret for at det blir tatt nødvendig hensyn til flom- og skredfare, overvann, vassdrag og energianlegg i arealplaner, byggetillatelser og dispensasjoner. Dette gjelder uavhengig av om NVE har gitt råd, uttalelse, eller innsigelse til saken.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Maria Solem
Senioringeniør

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Arendal kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I AGDER

ARENDAL KOMMUNE
Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Dato: 30.01.2025
Vår ref: 22/14541-23
Deres ref:
Saksbeh.: Ingunn Dahlseng Håkonsen
Tlf.

E18 Arendal - Grimstad. Høring, endring av kommunedelplan med innsnevring av båndleggingssone- oversendelse av vedtak fra Agder fylkeskommune

Viser til oversendelse mottatt 21.11.2024, samt øvrig korrespondanse i saken.

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 28.01.2025 sak 3/25 og har fattet følgende vedtak:

- 1) Fylkesutvalget støtter endring av båndleggingssonen for ny E18 Arendal- Grimstad.
- 2) Fylkesutvalget forutsetter at fylkesveinettet blir ivaretatt i det videre planarbeid.

Vedlagt er særutskrift og vedtaksprotokoll.

Med hilsen

Ingunn Dahlseng Håkonsen
Rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: STATSFORVALTEREN I AGDER
GRIMSTAD KOMMUNE
NYE VEIER AS
NYE VEIER AS /v Håkon Lohne
STATENS VEGVESEN

Saksprotokoll

Endring av kommunedelplan E18 Arendal-Grimstad etter forenkla planprosess - reduksjon av båndleggingssone

---

Arkivsak-dok.	22/14541
Saksbehandler	Ingunn Dahlseng Håkonsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	28.01.2025	3/25

Her kopieres Innstilling fra Protokoll

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 28.01.2025 sak 3/25

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalget - vedtak

- 1) Fylkesutvalget støtter endring av båndleggingssonen for ny E18 Arendal-Grimstad.
- 2) Fylkesutvalget forutsetter at fylkesveinettet blir ivaretatt i det videre planarbeid.

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 22/14541-18

Saksbehandler Ingunn Dahlseng Håkonsen

Endring av kommunedelplan E18 Arendal-Grimstad etter forenkla planprosess - reduksjon av båndleggingssone

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	28.01.2025	3/25

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 28.01.2025 sak 3/25

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalget - vedtak

- 1) Fylkesutvalget støtter endring av båndleggingssonen for ny E18 Arendal-Grimstad.
- 2) Fylkesutvalget forutsetter at fylkesveinettet blir ivaretatt i det videre planarbeid.

Endring av kommunedelplan E18 Arendal-Grimstad etter forenkla planprosess - reduksjon av båndleggingssone

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

- 1) Fylkesutvalget støtter endring av båndleggingssonen for ny E18 Arendal-Grimstad.
- 2) Fylkesutvalget forutsetter at fylkesveinettet blir ivaretatt i det videre planarbeid.

Vedlegg

Vedlegg 1_Planbeskrivelse_endring E18 Dørdal-Grimstad

Vedlegg 2_ Vedtak IKPstyret 111124

Vedlegg 3_Forslag til plankart_endring E18 Dørdal-Grimstad

Vedlegg 4_ Forslag bestemmelser_Arendal 151124.pdf.

Vedlegg 5_ Innkomne uttalelser - Varsel om oppstart_151124

Sammendrag

Endringsforslaget til kommunedelplan for E18 Dørdal–Grimstad innebærer en halvering av båndleggingssonen mellom Arendal og Grimstad. Dette frigjør arealer slik at de kan utvikles uten å påvirke muligheten til fremtidig motorveitbygging. Det er foreslått bestemmelsesområder for å ivareta natur- og kulturmiljø, infrastruktur mm. og eksisterende bestemmelser fra arealer som er frigjort fra båndleggingssonen videreføres under de nye bestemmelsesområdene.

Fylkeskommunedirektøren forutsetter at fylkeskommunens interesser, særlig fylkesveinettet, ivaretas i det videre arbeidet. Betydningen av foreslåtte bestemmelsesområder bør gjøres mer tydelig i endringsforslaget.

Saksopplysninger

Saken gjelder forslag til endring av kommunedelplan for E18 Dørdal – Grimstad og omfatter kun strekning mellom Arendal-Grimstad.

Endringen omfatter reduksjon av båndleggingssonen, og forslaget vil kun endre bestemmelser og plankart for nevnte strekning. Øvrige strekninger vil ikke endres, og andre dokumenter tilknyttet kommunedelplanen gjelder fremdeles. Endringen er forslått behandlet etter forenklet planprosess (jf. pbl 11-7).

Saken er behandlet i styremøte 11.11.2024 for det interkommunale plansamarbeidet for E18 Grimstad- Bamble. De vedtok å legge forslaget til høring for berørte myndigheter (se vedlegg 2). Som berørt myndighet, har Agder fylkeskommune blitt bedt om innspill og mottatt utsatt frist for behandling i fylkesutvalget 28. januar 2025.

Et administrativt dialogmøte i saken ble avholdt 8. januar 2025 med deltagere fra Arendal og Grimstad kommuner, Nye veier, Statens vegvesen, Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune.

Relevant informasjon i korte trekk

Kommunedelplanen E18 Dørdal- Grimstad ble vedtatt 24.september 2019¹. Hele planområdet er regulert med hensynssone båndlegging i påvente av videre detaljregulering. I tråd med plan- og bygningsloven er en slik hensynssone båndlegging tidsbegrenset til fire år. Varigheten av båndleggingssonen kan utvides med maksimalt nye fire år etter søknad. En slik søknad ble innvilget av Statsforvalteren i Agder mars 2024. Båndleggingssonen gjelder frem til 23. september 2027.

---

¹ Lenke til kommunedelplanen E18 Dørdal- Grimstad: https://karttjenester.ikt-agder.no/planinnsyn_grimstad/?plan=315

Betydningen av båndleggingen for berørte eiendommer er at de kan vedlikeholdes som vanlig, men større tiltak som vanskeliggjør fremtidig veibygging, er ikke tillatt.

Det er etter ønske fra Arendal kommune og Grimstad kommune at båndleggingssonen foreslås redusert. Sonen legger begrensninger på videre utviklingen av eiendommer, og det er ønskelig å frigjøre disse til utvikling der det er mulig. En viktig forutsetning er at endringsforslaget ikke skal hindre fremtidig utvikling av motorveien etter kommunedelplanens intensjoner.

Nye Veier har mottatt innspill fra offentlige myndigheter, organisasjoner og privatpersoner ved oppstart av endringsforslaget. Myndighetene har blant annet understreket behovet for å opprettholde nok arealer for tilpasninger og kompensatoriske tiltak knyttet til ny E18 (se vedlegg 5). Privatpersoner og næringsaktører har hovedsakelig ytret ønske om at deres eiendommer ikke skal omfattes av båndleggingssonen.

Nye veier opplyser at de har videreutviklet konseptet for ny E18 i etterkant av at gjeldende kommunedelplan ble vedtatt, og har nå mer kunnskap om aktuelle trasevalg og behov for arealer innenfor korridoren.

Kort om endringsforslaget

Endringsforslaget innebærer omtrent en halvering av eksisterende båndleggingssone. Dette omfatter i stor grad arealer som sannsynlig ikke vil bli berørt av utbyggingen, slik som over tunnelløp. Eksisterende plangrense beholdes.

Nye Veier opplyser at de har lagt vekt på å opprettholde intensjonene og løsningene i den opprinnelige kommunedelplanen samtidig som arealutnyttelsen optimaliseres. Hensyn til miljø, samfunn og fremtidige utviklingsmuligheter i området har i tillegg hatt stor betydning for forslaget.

For de arealene hvor båndleggingssonen snevres inn eller fjernes, er det foreslått ulike bestemmelsesområder. Bestemmelsesområdene skal ivareta ulike hensyn slik som natur- og kulturmiljø, fremtidig infrastruktur og fareområder som båndleggingssonen tidligere ivaretok. Eksisterende bestemmelser tilknyttet hensynssonen videreføres og knyttes direkte til de nye bestemmelsesområdene (se vedlegg 4). Dette for å unngå utilsiktede konsekvenser ved endringsforslaget og er i tråd med prinsipper tilknyttet forenklet prosess etter plan- og bygningsloven.

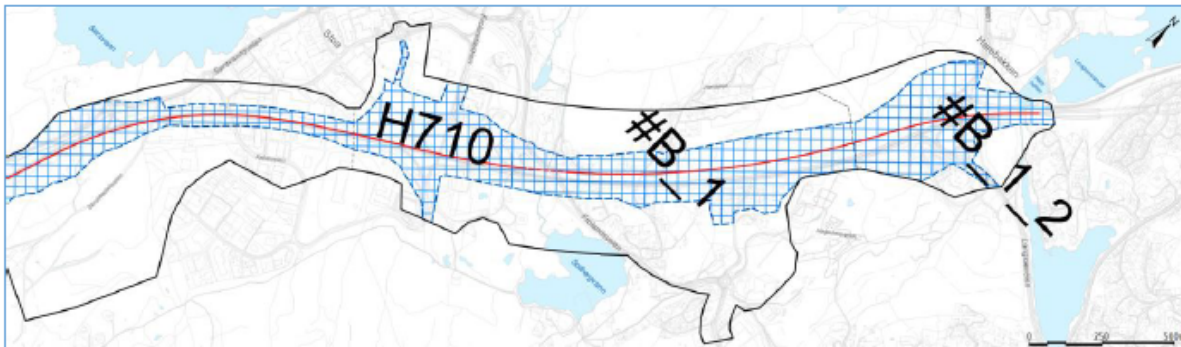
Under følger delstrekningen med kort oppsummering av vurderingene fra planbeskrivelsen (s.17-21)

OVERSIKT - ENDRINGER I DE ULIKE DELSTREKNINGENE

Tegnforklaring:

- Sort strek tilsvarende eksisterende planområde.
- Tomt felt viser arealet hvor hensynssone båndlegging er fjernet.
- Bestemmelsesområde = #B_ nummer
- Hensynssoner = H710 og blå skravur

- Delstrekning Harebakken–Sørsvann:

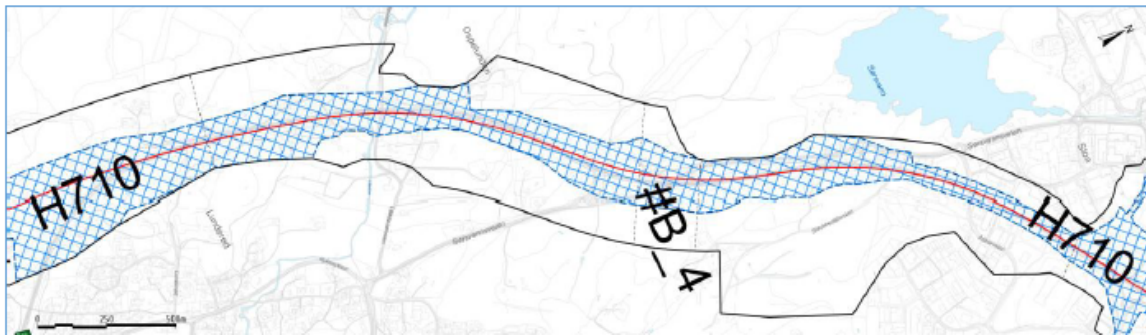

Figur 4-2 Illustrasjon av forslag til ny redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Harebakken–Sørsvann. (Kilde: Sweco)

Båndleggingssonen er trukket utenom kjøpesenteret Alti Harebakken og store deler av Stoa næringsområde.

Dette frigir viktige næringsarealer, samtidig som plass til kryssløsninger ved Harebakken og Stoa opprettholdes.

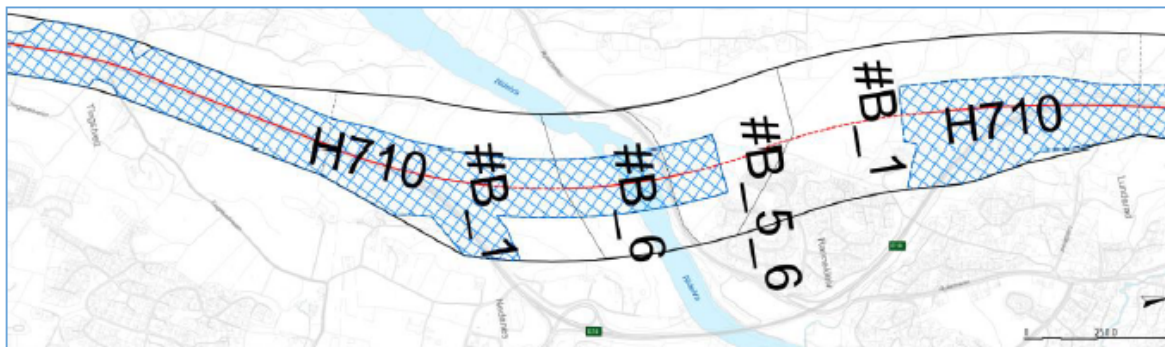
- Delstrekning Sørsvann–Lunderød:

Figur 4-4 Illustrasjon av forslag til redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Sørsvann–Lunderød. (Kilde: Sweco)

Store arealer, inkludert Klodeborg pukkverk, er tatt ut av båndleggingssonen. Dette reduserer restriksjonene på bebygde og næringsrettede områder, samtidig som areal til veibygging beholdes.

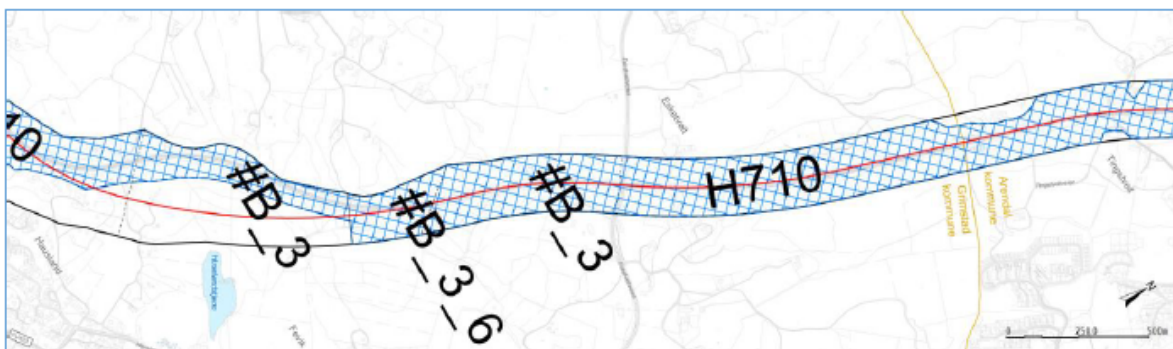
- Delstrekning Lunderød–Tingstveit:

Figur 4-6 Illustrasjon av forslag til redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Lunderød–Tingstveit. (Kilde: Sweco)

Ved Nidelva er båndleggingssonen snevret inn på begge sider av elven. Båndlegging over den planlagte tunnelen ved Rannekleiv er tatt ut.

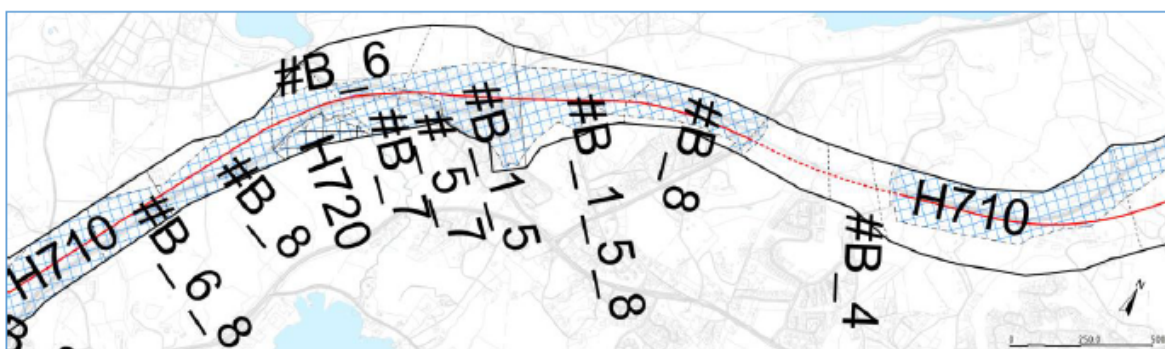
- Delstrekning Tingstveit–Hausland:

Figur 4-8 Illustrasjon av forslag til redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Tingstveit–Hausland. (Kilde: Sweco)

Gjennom Fevikmarka er sonen betydelig innsnevret, da det ikke anses nødvendig å beholde hele det båndlagte arealet. Mindre justeringer er gjort nær kommunegrensen for å opprettholde fleksibiliteten i bygging av kryssløsninger.

- Delstrekning Hausland–Gjømle:

Figur 4-10 Illustrasjon av forslag til redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Hausland–Gjømle. (Kilde: Sweco)

Båndleggingssonen over eksisterende og planlagte tunneler, som ved Grimstadporten, er fjernet.
Områder nær Sæveli naturreservat er opprettholdt for å ivareta miljøhensyn.

▪ Delstrekning Gjømle–Øygårdsdalen:

Figur 4-12 Illustrasjon av forslag til redusert båndleggingssone og nye bestemmelsesområder på delstrekning Gjømle–Øygårdsdalen. (Kilde: Sweco)

Båndlegging over tunnelen mellom Frivoll og Bie er tatt ut, noe som frigir store arealer i et tettbygd område.
Båndleggingssonen rundt Øygårdsdalen er videreført for å sikre plass til en fremtidig kryssløsning.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren mener at det er viktig at en slik reduksjon av båndleggingssonen ikke må gå på bekostning av utviklingen av ny E18. I tillegg er det viktig å ivareta fylkesveinettet, som utgjør en integrert del av transportsystemet og har en direkte tilknytning til E18. Ved utarbeidelse av reguleringsplan for E18 må det sikres at tiltak for fylkesveinettet, inkludert gang- og sykkelveier samt kollektivtilbud, opprettholdes og tilpasses den fremtidige utviklingen.

Innsnevring på én side av veitraseen kan føre til at grunneiere på motsatt side blir mer berørt. Det anbefales derfor at balansen mellom grunneierinteresser og arealbehov vurderes nøye og synliggjøres i planforslaget. Reduksjonen må samtidig ikke gå på bekostning av gjennomføringen av nødvendige tiltak for fylkesveinettet.

Plankart og bestemmelser bør kunne leses uavhengig av planbeskrivelsen for å sikre tydelighet. Fylkeskommunens administrasjon har derfor fortløpende gitt tilbakemelding om tekniske detaljer tilknyttet plankartet og linjeføringer. Det er viktig at allmennheten forstår konsekvensene av planen, og betydningen av de nye bestemmelsesområder i plankart bør derfor synliggjøres bedre.

I vestre del av delstrekning Gjømle–Øygårdsdalen, ved fv. 420, er det registrert et freda kulturminne (bergkunst) som har svært høy nasjonal verdi. Dette er ny kunnskap. Området skal bevares og hensyntas i den videre planlegging og utbygging. Fylkeskommunedirektøren ber om at hele arealet fra broa over E18 og vestover avmerkes med bestemmelsesområde #B_5. Fylkeskommunedirektøren ber

om kulturminnets betydning innlemmes i eksisterende bestemmelse 4.2.5 andre avsnitt, med følgende endringsforslag i tekst:

«Bergkunst ved Morholt og gravfeltet ved Bringsvær er av spesiell stor nasjonal betydning. Det skal tilstrebes løsninger som ikke går nærmere disse kulturmiljøene enn dagens E18.»

Regionplan Agder 2030

Ny E18 vil bidra til en effektiv transport av personer og gods og være viktig for å skape økonomisk bærekraft. Et hovedmål i regionplan Agder 2030 er: Sammen gjør vi reisen enkel, trygg og grønn.

Økonomiske konsekvenser

Endring av båndleggingssonen vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen. Videre detaljregulering av E18 og endringer, kan medføre fordyrende løsninger for fylkesveinettet og E18.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren mener det er positivt at ikke båndleggingssonen opprettholdes større enn nødvendig. Samtidig er det viktig å ivareta utviklingsmulighetene for ny E18 og ivareta god tilkobling til fylkesveinettet.

Kristiansand, 13.01.2025

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kenneth Andresen
fylkesdirektør Analyse og plan